

20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta
[Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.](#)

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry on tyytyväinen valinnanvapautta koskevan esitysluonnoksen linjaukseen jättää opiskeluterveydenhuolto valinnanvapauden ulkopuolelle (13 §). Terveystuotolain 17 §:ssä linjattu opiskeluterveydenhuolto muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden, jonka toteutuminen edellyttää, että kaikki oppilaitoksen opiskelijat ovat saman opiskeluterveydenhuollon piirissä. Oppilaitosyhteisöön kohdistuva terveellisyiden ja turvallisuuden edistäminen edellyttää opiskeluterveydenhuollon tiivistä kytköstä oppilaitokseen. Näiden tavoitteiden kannalta opiskeluterveydenhuollon pitäminen valinnanvapauden ulkopuolella on välttämättömyys.

Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuudella pystytään vastaamaan juuri opintoihin ja opiskelijuuteen elämänvaiheena liittyviin terveyshaasteisiin. Opiskeluterveydenhuollon kokonaisuuteen kuuluu oppilaitoksen terveellisyiden ja turvallisuuden edistäminen, opiskeluyhteisön ja opiskelijoiden terveyden edistäminen, sairaanhoitopalvelut sekä opiskelijoiden varhainen tukeminen ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaus. Opiskeluterveydenhuolto pitää sisällään myös mielenterveys- ja päihdetyön, seksuaaliterveyden edistämisen sekä suun terveydenhuollon. Tämä terveydenhuoltolain 17 §:ssä määritelty opiskeluterveydenhuollon sisältö turvaa parhaiten opiskelukykyä ja opiskelijoiden mahdollisuuksia edistää opintojaan. Opiskelukykyyn kannalta on olennaista muun muassa mielenterveysongelmien varhainen puuttuminen, oikea-aikainen hoito sekä tarvittaessa jatkohoitoon ohjaus. Tätä varten opiskeluterveydenhuolto sisältää myös psykologin ja psykiatrin palvelut.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäjäksi on päätetty Kansaneläkelaitos ja valtakunnalliseksi tuottajaksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS). Tämä on paras tapa varmistaa laadukkaat ja yhdenvertaiset opiskeluterveydenhuollon palvelut kaikille korkeakouluopiskelijoille. YTHS:llä on vuosikymmenten kokemus juuri korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta ja opiskelijoiden terveysongelmista. YTHS:n toimintaa kehitetään jatkuvasti ja se pohjaa tutkimukseen opiskelijoista ja opiskelijoiden terveydestä. YTHS pystyy turvaamaan yhdenvertaiset ja tasalaatuiset palvelut kaikille korkeakouluopiskelijoille koko maassa. YTHS:n toimintamalli tukee osaltaan maantieteellistä valinnanvapautta, koska opiskelija voi hakeutua hoitoon mihin tahansa YTHS:n toimipisteeseen.

Lakiesityksen vaikutusarvioinneissa käsitellään päällekkäistä vakuutusuojaa (s. 20), joka opiskelijoille syntyy opiskeluterveydenhuollosta ja muista terveystuoteluista. Kuten vaikutusarvioinneissakin todetaan, opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu sellaisia erityistehtäviä, joita opiskelija ei muualta saa. Näitä on varsinkin opiskeluyhteisöön liittyvä toiminta ja opiskeluympäristön terveellisyiden ja turvallisuuden tarkistaminen sekä yhteisöllinen terveyden edistäminen, mm. ryhmätoiminta. Tämän lisäksi SYL haluaa muistuttaa siitä, että opiskeluterveydenhuollolle on määritelty rajattu sisältö. Opiskelija ei nykyäänkään saa kaikkia sosiaali- ja terveystuoteluistaan opiskeluterveydenhuollosta vaan tarvitsee myös muita sote-palveluja. Esimerkiksi akuuttivastaanotot tai sosiaalihuolto eivät kuulu opiskeluterveydenhuoltoon. Lisäksi opiskelija saattaa tarvita terveystuoteluja myös muualla kuin opiskelupaikkakunnallaan, esimerkiksi työharjoittelun aikana tai vieraillessaan kotipaikkakunnallaan. Myöskään esimerkiksi äitiysneuvolan palvelut eivät kuulu opiskeluterveydenhuoltoon. Päällekkäisessä vakuutusuojassa on paljolti kyse eri palveluista.

SYL:n tavoitteena on, että mahdollisesta päällekkäisestä vakuutusuojasta huolimatta opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat opiskelijalle ensisijaisia palveluja silloin, kun kyse on sellaisista perusterveydenhuollon palveluista, joita opiskelija voisi saada sekä YTHS:ltä että sosiaali- ja terveystuotelukselta. Tätä tukee sekin, että opiskelijat osallistuvat YTHS:n rahoitukseen noin 23 %:n rahoitusosuudella. SYL pitää perusteltuna, että opiskeluterveydenhuollon käyttö otetaan huomioon tuottajien korvausjärjestelmässä ja korvausten suuruutta määriteltäessä. Suoran

valinnan sote-keskusten tulee saada korvausta opiskelijoista kattamaan ne palvelut, joita opiskelija ei saa opiskeluterveydenhuollosta. Korvauksen suuruutta määriteltäessä kannattaa kuitenkin huomioida opiskeluterveydenhuollon rooli opiskelijoiden pääsääntöisenä perusterveydenhuollon palvelutuottajana.